

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTEL尼亚

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Hakerskie łamigłówki

Autor: Ivan Sklyarov

Tłumaczenie: Radosław Meryk

ISBN: 83-246-0422-7

Tytuł oryginału: [Puzzles for Hackers](#)

Format: B5, stron: 272

Sprawdź i rozwiń swoje umiejętności

- Kryptoanaliza
- Zabezpieczanie aplikacji
- Włamania do systemu Windows

Termin „haker” nadal jest powszechnie kojarzony z komputerowym przestępcą, kradnącym dane i wyrządzającym ogromne szkody. Jednak coraz częściej znajomość hakerskich sztuczek przydaje się również informatykom stojącym po właściwej stronie barykady. Programiści, specjaliści od zabezpieczeń i administratorzy systemów wykorzystują tę wiedzę do zapobiegania atakom. Poznanie taktyki przeciwnika jest w tym wypadku najlepszym rozwiązaniem.

„Hakerskie łamigłówki” to zbiór zagadek i problemów związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem sieci, aplikacji i danych. Ich rozwiązywanie dostarcza nie tylko rozrywki, ale przede wszystkim uczy myśleć innymi kategoriami. Poznasz niekonwencjonalne sposoby radzenia sobie ze znanymi problemami i przekonasz się, że znajomość technik ataków hakerskich pozwala również zabezpieczać się przed nimi. W pierwszej części książki znajdują się zagadki, podzielone na kategorie, w drugiej – rozwiązania.

- Kryptoanaliza i łamanie haseł
- śledzenie pakietów i przechwytywanie danych
- Tworzenie bezpiecznych aplikacji
- Zabezpieczanie skryptów CGI i PHP
- Pisanie exploitów
- Inżynieria wsteczna

Spójrz na problemy bezpieczeństwa z innej perspektywy

Spis treści

Przedmowa	7
Część I Łamigłówki	9
Rozdział 1.1. Łamigłówki z dziedziny kryptoanalizy	11
1.1.1. Cool Crypto	11
1.1.2. Gil Bates i Cool Crypto	12
1.1.3. Korespondencja gwiazd	13
1.1.4. Algorytm Rot13	14
1.1.5. Eliminacja „poszukiwaczek złota”	14
1.1.6. Ataki siłowe i lamerzy	15
1.1.7. Admin Monkey	15
1.1.8. Dwa kolejne generatory haseł	16
1.1.9. Słynne zdanie	16
1.1.10. Tajna wiadomość	17
1.1.11. Kandydat do pracy	17
1.1.12. Inny kandydat do pracy	17
1.1.13. Gil pisze do Minusa	18
1.1.14. Minus odpowiada Gilowi	18
1.1.15. Sejf na łapę królika	18
1.1.16. Hey Hacker!	19
1.1.17. Dowcipny kryptolog	19
Rozdział 1.2. Łamigłówki sieciowe	21
1.2.1. Odwzorowanie warstw modelu OSI	21
1.2.2. Skuteczny sniffing	22
1.2.3. Sniffing haseł	24
1.2.4. Jaki był wynik śledzenia pakietów?	25
1.2.5. W jaki sposób oszukać PGP?	26
1.2.6. Ostrzeżenia programu tcpdump	27
Rozdział 1.3. Łamigłówki związane z systemem Windows	43
1.3.1. Nieopierzony nauczyciel informatyki walczy z wirusami	43
1.3.2. Pliki, które nigdy nie giną	44
1.3.3. Przypadek brakującego miejsca na dysku	44
1.3.4. Tajemniczy błąd systemowy	44
1.3.5. Cracking „gołymi rękami”	45

Rozdział 1.4. Łamigłówki związane z kodowaniem	47
1.4.1. Hakerskie kryptorytmy	47
1.4.2. Optymalizacja programu do obliczania ciągu Fibonacciego	48
1.4.3. Tepe ostrza	48
1.4.4. Program, który wyświetla swój kod	50
1.4.5. Program dwujęzyczny	50
1.4.6. Praktyczne kodowanie	51
1.4.7. Odwrotny cracking	52
1.4.8. Wygłupy z dyrektywą #define	52
1.4.9. Proste równanie	53
1.4.10. Pozbądź się instrukcji IF	53
1.4.11. Układ logiczny	53
1.4.12. Gwiazda logiczna	54
1.4.13. Optymalizacja w języku C	55
1.4.14. Optymalizacja dla miłośników asemblera	55
Rozdział 1.5. Bezpieczne programowanie	57
1.5.1. Łamigłówki dla „skrypciarzy”	57
1.5.2. Hasło do osobistych tajemnic	61
1.5.3. Błędy w skryptach CGI	61
1.5.4. Błędy w skryptach PHP	63
1.5.5. Szpieg w pliku CORE	64
1.5.6. Dr Jekyll i Mr Hyde	65
1.5.7. Zalecenia „eksperta”	65
1.5.8. Tajemniczy ciąg znaków: wersja 1	66
1.5.9. Tajemniczy ciąg znaków: wersja 2	66
1.5.10. Tajemniczy ciąg znaków: wersja 3	66
1.5.11. Doskonały exploit: wersja 1	67
1.5.12. Doskonały exploit: wersja 2	67
1.5.13. Doskonały exploit: wersja 3	68
1.5.14. Błędy na deser	69
1.5.15. Znieważenie konta root	70
1.5.16. Kto jest kim?	70
Rozdział 1.6. Łamigłówki związane z technikami inżynierii wstecznej	71
1.6.1. Pięć razy „Cool Hacker!”	72
1.6.2. Dzień dobry, lamerze!	72
1.6.3. Kocham Windows!	73
1.6.4. Modyfikacja bitów	73
1.6.5. Niechże odpowie „OK!”	74
1.6.6. He, he, he... ..	74
1.6.7. Złam mnie!	75
1.6.8. Back in the USSR	76
1.6.9. Figury	76
1.6.10. Znajdź licznik	77
1.6.11. CD Crack	78
1.6.12. St. Petersburg	79
1.6.13. Woda	79
Rozdział 1.7. Różne łamigłówki	81
1.7.1. Obrazki bez obrazków	81
1.7.2. Sfabrykowany zrzut	83
1.7.3. Czyje to logo?	84
1.7.4. Skąd pochodzi klawiatura?	86
1.7.5. Kryptorytm	86

1.7.6. Przypomnienie	86
1.7.7. Co to za książki?	87
1.7.8. Trudne pytania	87

Część II Rozwiązania89

Rozdział 2.1. Łamigłówki z dziedziny kryptoanalizy 91

2.1.1. Cool Crypto	91
2.1.2. Gil Bates i Cool Crypto	93
2.1.3. Korespondencja gwiazd	94
2.1.4. Algorytm Rot13	98
2.1.5. Eliminacja „poszukiwaczek złota”	99
2.1.6. Ataki siłowe i lamerzy	99
2.1.7. Admin Monkey	100
2.1.8. Dwa kolejne generatory hasel	100
2.1.9. Słynne zdanie	101
2.1.10. Tajna wiadomość	101
2.1.11. Kandydat do pracy	102
2.1.12. Inny kandydat do pracy	102
2.1.13. Gil pisze do Minusa	103
2.1.14. Minus odpowiada Gilowi	104
2.1.15. Sejf na łapę królika	105
2.1.16. Hey Hacker!	105
2.1.17. Dowcipny kryptolog	106

Rozdział 2.2. Łamigłówki sieciowe109

2.2.1. Odzworowanie warstw modelu OSI	109
2.2.2. Skuteczny sniffing	110
2.2.3. Sniffing hasel	113
2.2.4. Jaki był wynik śledzenia pakietów?	113
2.2.5. W jaki sposób oszukać PGP?	115
2.2.6. Ostrzeżenia programu tcpdump	117

Rozdział 2.3. Łamigłówki związane z systemem Windows123

2.3.1. Nieopierzony nauczyciel informatyki walczy z wirusami	123
2.3.2. Pliki, które nigdy nie giną	126
2.3.3. Przypadek brakującego miejsca na dysku	127
2.3.4. Tajemniczy błąd systemowy	129
2.3.5. Cracking „gołymi rękami”	130

Rozdział 2.4. Łamigłówki związane z kodowaniem133

2.4.1. Kryptorytm ze słowem HACKER	133
2.4.2. Optymalizacja programu do obliczania ciągu Fibonacciego	135
2.4.3. Tępe ostrza	135
2.4.4. Program, który wyświetla swój kod	135
2.4.5. Program dwujęzyczny	137
2.4.6. Praktyczne kodowanie	138
2.4.7. Odwrotny cracking	139
2.4.8. Wyglupy z dyrektywą #define	143
2.4.9. Proste równanie	143
2.4.10. Pozbądź się instrukcji IF	144
2.4.11. Układ logiczny	144
2.4.12. Gwiazda logiczna	150
2.4.13. Optymalizacja w języku C	152
2.4.14. Optymalizacja dla miłośników asemblera	152

Rozdział 2.5. Bezpieczne programowanie	155
2.5.1. Łamigłówki dla „skrypciarzy”	155
2.5.2. Hasło do osobistych tajemnic	156
2.5.3. Błędy w skryptach CGI	160
2.5.4. Błędy w skryptach PHP	161
2.5.5. Szpieg w pliku CORE	164
2.5.6. Dr Jekyll i Mr Hyde	165
2.5.7. Zalecenia „eksperta”	167
2.5.8. Tajemniczy ciąg znaków: wersja 1	167
2.5.9. Tajemniczy ciąg znaków: wersja 2	171
2.5.10. Tajemniczy ciąg znaków: wersja 3	175
2.5.11. Doskonały exploit: wersja 1	177
2.5.12. Doskonały exploit: wersja 2	193
2.5.13. Doskonały exploit: wersja 3	195
2.5.14. Błędy na deser	197
2.5.15. Znieważenie konta root	200
2.5.16. Kto jest kim?	202
Rozdział 2.6. Łamigłówki związane z technikami inżynierii wstecznej	205
2.6.1. Pięć razy „Cool Hacker!”	205
2.6.2. Dzień dobry, lamerze!	209
2.6.3. Kocham Windows!	212
2.6.4. Modyfikacja bitów	215
2.6.5. Niechże odpowie „OK!”	216
2.6.6. He, he, he...	219
2.6.7. Złam mnie!	225
2.6.8. Back in the USSR	235
2.6.9. Figury	240
2.6.10. Znajdź licznik	245
2.6.11. CD Crack	249
2.6.12. St. Petersburg	252
2.6.13. Woda	256
Rozdział 2.7. Różne łamigłówki	261
2.7.1. Obrazki bez obrazków	261
2.7.2. Sfabrykowany zrzut	263
2.7.3. Czyje to logo?	263
2.7.4. Skąd pochodzi klawiatura?	264
2.7.5. Kryptorytm	264
2.7.6. Przypomnienie	264
2.7.7. Co to za książki?	265
2.7.8. Trudne pytania	265
Dodatki	267
Dodatek A Zalecana lektura	269
Skorowidz	271

Rozdział 2.1.

Łamigłówki z dziedziny kryptoanalizy

2.1.1. Cool Crypto

Smithnik zauważył, że zaszyfrowany tekst ma tyle samo znaków co tekst niezaszyfrowany. Było to dla niego oczywistym sygnałem, że ma do czynienia z algorytmem odwracalnym. W istocie „algorytm zastrzeżony” był jedynie banalnym szyfrowaniem XOR.

XOR to notacja dla operacji różnicy symetrycznej. Tablicę prawdy dla tej operacji zaprezentowano w tabeli 2.1.1.

Tabela 2.1.1. *Tablica prawdy operacji XOR*

A	B	A XOR B
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

Na przykład kod ASCII (*American Standard Code for Information Interchange*) litery A to 41H, co odpowiada liczbie dwójkowej 100001, natomiast kod ASCII cyfry 1 to 31H, czyli dwójkowo 110001. Wykonanie operacji XOR dla tych dwóch kodów tworzy liczbę 1110000, co odpowiada kodowi ASCII litery p.

```
A=100001
XOR
1=011001
-----
p=1110000
```


A zatem klucz zastosowany w programie Cool Crypto składa się z zaledwie czterech znaków ASCII: >\$18. Program sekwencyjnie stosuje klucz dla każdego wiersza wejściowego i w ten sposób go szyfruje:

```

Wejście = creature_creature_creature
XOR
Klucz   = >$18>$18>$18>$18>$18>$18>$
-----
Wyjście = ]VTYJQC]aGC]_PDJ[{RJ[EEMLA

```

Zaszyfrowanie słowa *Smith* z wykorzystaniem klucza >\$18 daje wynik m\XLV. Można to sprawdzić za pomocą tego samego programu *xorer.exe* (listing 2.1.1).

Jeśli ktoś uważa, że przesadziłem, pisząc, że program, w którym zastosowano proste kodowanie XOR, kosztuje 1000 USD, myli się. Na rynku były (i nadal są) programy, których cena kształtuje się w tych granicach, pomimo tego, że zastosowano w nich prymitywne „zastrzeżone algorytmy szyfrowania”.

2.1.2. Gil Bates i Cool Crypto

W odróżnieniu od poprzedniej łamigłówki (patrz punkt 1.1.1), teraz Smithnik nie dysponuje fragmentem niezaszyfrowanego tekstu. To jednak nie stanowi wielkiego problemu. Wystarczy wypróbować dowolny tekst lub frazę, które najprawdopodobniej znajdują się w tekście, na przykład słowa *with*, *and*, *this is* czy też *I am*. Zadanie Smithnika ułatwia również znajomość nazwy pliku tekstowego: często pliki tekstowe rozpoczynają się od nazwy pliku. Spróbuj wykonać operację XOR na zawartości pliku *The conscience of a Hacker.txt*, wykorzystując klucz w postaci nazwy pliku. Do tego celu można wykorzystać program *xorer.exe*, który znajduje się pod adresem: *ftp://ftp.helion.pl/przyklady/haklam.zip*, w folderze *\Czesc2\Rozdzial1\1.1*.

W wierszu polecenia wpisz następującą instrukcję:

```

>xorer.exe "The conscience of a Hacker" "The conscience of a Hacker.txt"
out_file.txt

```

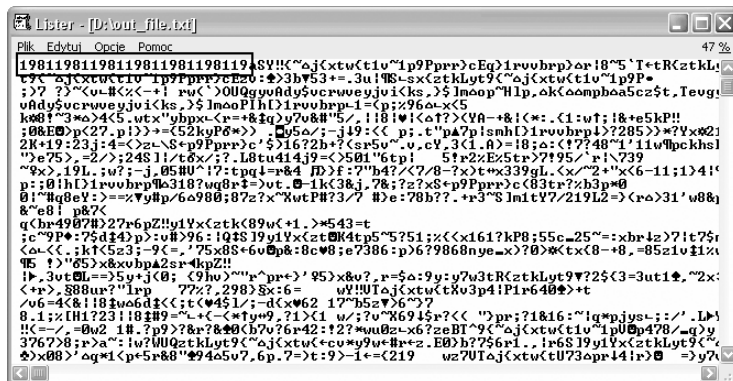
W książce instrukcję podzielono na dwie części, ponieważ nie mieści się w jednym wierszu, ale w rzeczywistości należy ją wprowadzić w całości.

Nazwę pliku należy ująć w cudzysłów, tak aby program nie interpretował jej jako kilku argumentów rozdzielonych spacjami. Zwróćmy uwagę, że pierwszy parametr ujęty w cudzysłów to klucz (nazwa pliku bez rozszerzenia *.txt*), natomiast drugi to nazwa pliku wraz z rozszerzeniem *.txt*.

Wynik — powtarzającą się wartość *1981* — można zobaczyć na początku pliku *out_file.txt* (rysunek 2.1.2 a).

Rysunek 2.1.2 a.

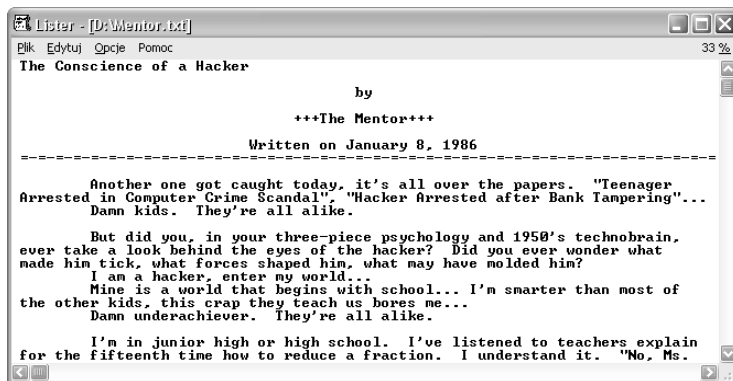
Zawartość pliku
out_file.txt

Istnieje prawdopodobieństwo, że jest to tajny klucz Gila, ale równie dobrze może to być zwykły zbieg okoliczności. Można to łatwo sprawdzić. Wystarczy zastosować ciąg 1981 jako maskę XOR dla zaszyfrowanego tekstu. W wyniku tej operacji uzyskamy tekst przed zaszyfrowaniem. Jak można zauważyć na rysunku 2.1.2 b, okazało się, że jest to popularny manifest autorstwa hakera o pseudonimie The Mentor, opublikowany w czasopiśmie *Phrack* (<http://www.phrack.org/phrack/7/P07-03>).

Rysunek 2.1.2 b.

„Manifest hakerów”
The Mentora

Zastanawia mnie, po co Gil przechowywał zaszyfrowany „Manifest hakerów” na swoim serwerze? Prawdopodobnie chciał sobie z nich zażartować.

2.1.3. Korespondencja gwiazd

Jeśli ktoś czytał opowiadanie Arthura Conana Doyle’a *Tańczące sylwetki*, z pewnością pamięta, że każda figura z patyków odpowiadała określonej literze. Kod wykorzystywany przez Pritney i Lustina w ich korespondencji bazował na tej samej zasadzie, tyle że zamiast figur z patyków do reprezentacji liter wykorzystywali oni inne litery. Wiadomości zakodowane w taki sposób odszyfrowuje się z wykorzystaniem metod **analizy częstości** znanych od ponad tysiąca lat. Ich twórcą był znany arabski naukowiec z IX stulecia Abu Yousuf Yaqub Ibn Ishaq al-Kindi lub po prostu al-Kindi. Oto jego opis metody szyfrowania:

Jest sposób odczytania zaszyfrowanego komunikatu napisanego w znanym języku. Aby to zrobić, trzeba wziąć około strony jawnego tekstu w tym języku, policzyć w nim wszystkie litery i określić częstość występowania poszczególnych liter. Literę, która występuje najczęściej, nazwiemy „pierwszą”, następną w kolejności „drugą” itd., aż do uporządkowania wszystkich liter w alfabecie. Następnie należy wziąć zakodowany tekst i policzyć w nim wszystkie znaki. Podobnie jak w przypadku jawnego tekstu, należy określić literę „pierwszą” (występującą najczęściej), „drugą”, „trzecią” itd. „Pierwsza” litera zakodowanego tekstu odpowiada „pierwszej” literze tekstu jawnego, „druga” litera zakodowanego tekstu odpowiada „drugiej” literze tekstu jawnego itd.

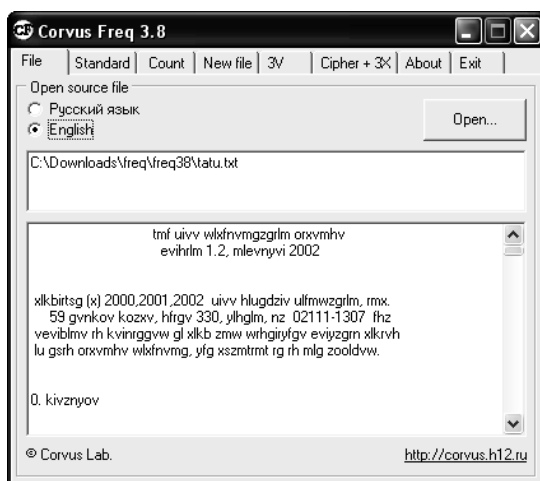
Przybliżone częstości występowania liter dla praktycznie wszystkich języków stworzono już bardzo dawno temu (patrz tabela 2.1.3 a i b). W związku z tym, aby odszyfrować list, wystarczy wyznaczyć częstość liter w zakodowanym liście i zastąpić w nim każdy znak literą alfabetu o tej samej częstości. To wszystko!

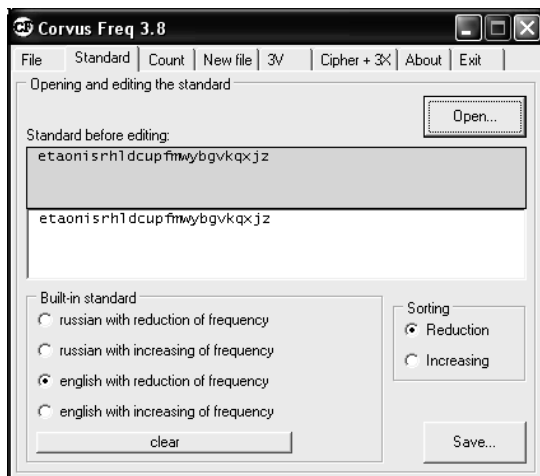
Względna częstość występowania litery określa się poprzez podzielenie liczby jej wystąpień w tekście przez liczbę wszystkich znaków w tekście.

Z wyjątkiem bardzo krótkich wiadomości proces wyznaczania częstości liter jest dość żmudny, a zatem najlepiej powierzyć to zadanie specjalizowanemu narzędziu, które można znaleźć w internecie lub napisać samodzielnie. Osobiście polecam wykorzystanie do tego celu doskonałego programu pod nazwą *Freq* (od *frequency* — częstość). Można go pobrać pod adresem <http://corvus.h12.ru>. Najpierw należy otworzyć zaszyfrowany list w programie (rysunek 2.1.3 a), następnie kliknąć przełącznik *English with reduction of frequency* na zakładce *Standard*. W oknie edycyjnym wyświetli się lista liter angielskiego alfabetu posortowana malejąco według częstości występowania (rysunek 2.1.3 b).

Rysunek 2.1.3 a.
Zaszyfrowany list po otwarciu w programie Freq

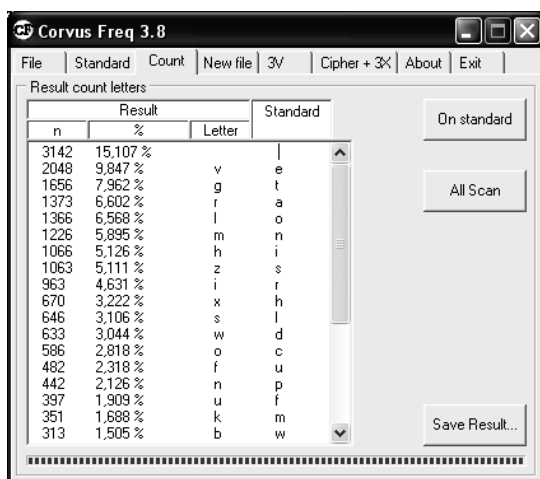

Rysunek 2.1.3 b.
*Względna częstość
występowania liter
alfabetu angielskiego*

Następnie należy przejść do zakładki *Count* i kliknąć przycisk *On standard*. Wyświetlą się względne częstości liter w zaszyfrowanym liście w porównaniu z częstościami standardowymi (rysunek 2.1.3 c).

Rysunek 2.1.3 c.
*Względne częstości
liter w zaszyfrowanym
tekście odwzorowane
na częstości
standardowe*

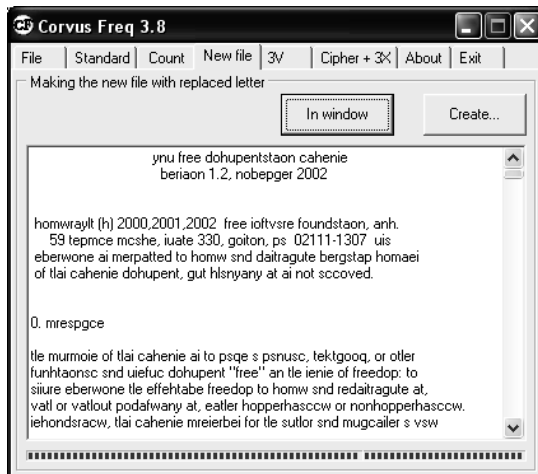

Następnie należy przejść do zakładki *New file* i kliknąć przycisk *In window*. Wyświetli się częściowo odszyfrowany list (rysunek 2.1.3 d).

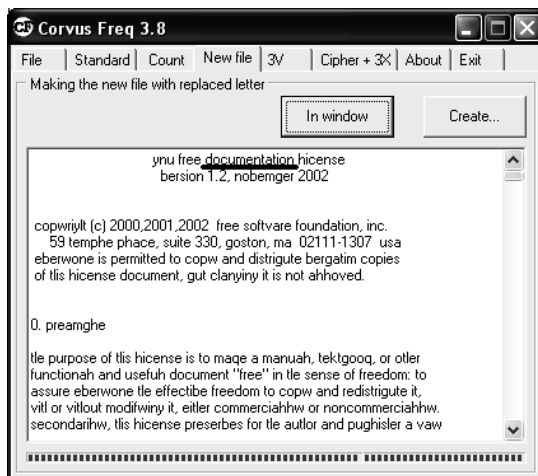
Jak można zauważyć, wiele słów, zwłaszcza krótkich (np. *free*), już można rozpoznać. Pomimo to trudno zrozumieć taki tekst, dlatego trzeba go poprawić. Bez wielkiego trudu można wywnioskować, że słowo *dohupentstaon* to po prostu *documentation*, dlatego przestawimy miejsca liter *h* i *c* na zakładce *Standard*, po czym ponownie przeprowadzimy obliczenia na zakładce *Count*. W podobny sposób należy zamieniać miejscami kolejne litery do czasu, kiedy słowo *dohupentstaon* przyjmie postać *documentation* (rysunek 2.1.3 e).

Rysunek 2.1.3 d.

*Częściowo
odszyfrowany tekst*

Rysunek 2.1.3 e.

*Poprawiony
odszyfrowany tekst*

Jak można zauważyć, tekst jest teraz o wiele bardziej czytelny. Niektóre zwroty, a nawet całe zdania, zostały całkowicie odszyfrowane.

Można kontynuować zastępowanie miejscami poszczególnych liter tak, by tekst stał się jeszcze bardziej czytelny, jednak już na tym etapie można powiedzieć, że gwiazdy przesyłały do siebie licencję GNU darmowej dokumentacji. Jej kompletny tekst dostępny jest pod adresem <http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html>.

Od razu widać, dlaczego dla Smithnika była to bułka z masłem.

Do zakodowania licencji użyto następujących podstawień:

a - z	g - t	m - n	s - h	y - b
b - y	h - s	n - m	t - g	z - a
c - x	i - r	o - l	u - f	
d - w	j - q	p - k	v - e	
e - v	k - p	q - j	w - d	
f - u	l - o	r - i	x - c	

Tabela 2.1.3 a. *Względna częstość liter alfabetu rosyjskiego*

Litera	Względna częstość	Litera	Względna częstość	Litera	Względna częstość
а	0,062	л	0,035	ц	0,004
б	0,014	м	0,026	ч	0,012
в	0,038	н	0,053	ш	0,006
г	0,013	о	0,090	щ	0,003
д	0,025	п	0,023	ъ	0,014
е	0,072	р	0,040	ы	0,016
ж	0,007	с	0,045	ь	0,014
з	0,016	т	0,053	э	0,003
и	0,062	у	0,021	ю	0,006
й	0,010	ф	0,002	я	0,018
к	0,028	х	0,009	Spacja	0,174

Tabela 2.1.3 b. *Względna częstość liter alfabetu angielskiego*

Litera	Względna częstość	Litera	Względna częstość	Litera	Względna częstość
a	0,0804	b	0,0154	c	0,0306
d	0,0399	e	0,1251	f	0,0230
g	0,0196	h	0,0549	i	0,0726
j	0,0016	k	0,0067	l	0,0414
m	0,0253	n	0,0709	o	0,0760
p	0,00200	q	0,0011	r	0,0612
s	0,0654	t	0,0925	u	0,0271
v	0,0099	w	0,0192	x	0,0019
y	0,00173	z	0,0009	Spacja	0,1500

2.1.4. Algorytm Rot13

Przesunięcie o 13 pozycji wybrano nieprzypadkowo i nie z powodów estetycznych. Ze względu na to, że w alfabecie angielskim jest 26 liter, zastosowanie algorytmu rot13 do zaszyfrowanego tekstu (tzn. wykonanie funkcji $\text{rot13}(\text{rot13}(\text{ciąg}))$) powoduje odszyfrowanie tekstu. Nie można tego zrobić przy przesunięciu liter o żadną inną liczbę (np. rot12 lub rot5). Oczywiście dotyczy to wyłącznie alfabetów składających się z 26 liter (lub wielokrotności 26), tak jak alfabet angielski. Tak więc rosyjskiego komunikatu zaszyfrowanego z wykorzystaniem algorytmu rot13 nie można odszyfrować za pomocą tego algorytmu, ponieważ alfabet rosyjski składa się z 33 liter.

2.1.5. Eliminacja „poszukiwaczek złota”

Gil podyktował kandydatce na sekretarkę następujący tekst:

The sex life of the woodchuck is a provocative question for most vertebrate zoology majors.¹

Oto dziesięć par klawiszy, które pozamieniał miejscami:

t - u
h - k
o - s
c - m
z - l
d - e
v - i
r - n
a - f
g - p

Jest to kolejny problem z zastępowaniem liter, który można rozwiązać metodą analizy względnych częstości opisaną w rozwiązaniu problemu z punktu 1.1.3. Jednak metoda ta nie najlepiej nadaje się do krótkich próbek tekstu, takich jak zaprezentowane zdanie. Lepiej spróbować odgadnąć znaczenie krótkich słów i na podstawie liter wchodzących w ich skład odgadywać dłuższe słowa. Na przykład istnieje duże prawdopodobieństwo, że jednym z trzyliterowych słów w zdaniu będzie *the, for, you* itp. Litery z tych słów można wykorzystać do odgadnięcia liter w słowach dłuższych i kontynuować proces aż do odszyfrowania całego zdania.

2.1.6. Ataki siłowe i lamerzy

Problem, który był przedmiotem kłótni lamerów, należy do zagadnień kombinatoryki. Maksymalny czas potrzebny do wypróbowania wszystkich możliwych kombinacji można wyliczyć z następującego wzoru:

$$t = \frac{1}{S} \sum_{i=1}^L N^i$$

W zaprezentowanym wzorze S oznacza liczbę prób wykonywanych w ciągu sekundy, L to maksymalna długość hasła, a N — liczba znaków w zbiorze.

¹ Życie seksualne świszczy to prowokacyjne pytanie dla najważniejszych zoologów zajmujących się kręgowcami.

Ponieważ w angielskim alfabecie jest 26 liter, maksymalny czas potrzebny do sprawdzenia wszystkich możliwych kombinacji hasła nie dłuższego niż pięć wielkich liter zgodnie ze wzorem można wyliczyć w następujący sposób:

$$t = (26^1 + 26^2 + 26^3 + 26^4 + 26^5)/50\,000 = 247,1326 \text{ sekundy, czyli około } 4,12 \text{ minuty.}$$

Z kolei jeśli w hasło nie dłuższym niż cztery znaki mogą występować zarówno wielkie, jak i małe litery, a także cyfry i symbole umieszczone na klawiszach z cyframi, liczność zbioru dozwolonych znaków wynosi 72. Maksymalny czas potrzebny do sprawdzenia wszystkich możliwych kombinacji można w tym przypadku obliczyć z następującego wzoru:

$$t = (72^1 + 72^2 + 72^3 + 72^4)/50\,000 = 545,0472 \text{ sekundy, czyli około } 9,08 \text{ minuty.}$$

Tak więc pierwszy lamer miał rację.

Gdy znana jest dokładna liczba znaków w hasle, na przykład pięć w pierwszym przypadku i cztery w drugim, procedura obliczenia maksymalnego czasu potrzebnego do sprawdzenia wszystkich możliwych kombinacji haseł jest jeszcze prostsza:

$$t = 26^5/50\,000 = 237,62752 \text{ sekundy, czyli w przybliżeniu } 3,96 \text{ minuty dla pierwszego przypadku.}$$

$$t = 72^4/50\,000 = 537,47712 \text{ sekundy, czyli w przybliżeniu } 8,96 \text{ minuty dla drugiego przypadku.}$$

Jak widać, i tym razem pierwszy lamer miał rację.

2.1.7. Admin Monkey

W wyniku analizy znaków hasła w postaci kodów ASCII można zauważyć, że wartości kodów na pozycjach parzystych są parzyste, a na nieparzystych — nieparzyste. Oznacza to, że znalezienie wszystkich możliwych kombinacji haseł zajmie tylko połowę czasu w porównaniu z sytuacją, w której nie byłoby takiej prawidłowości.

2.1.8. Dwa kolejne generatory haseł

Jeśli ekspert w dziedzinie zabezpieczeń zasługuje na swój tytuł, powinien zauważyć, że drugi program generuje hasła ze złym rozkładem znaków. Przeanalizujmy na przykład następujące hasło:

```
fL2ffh*fL
```

Czterokrotnie wystąpił znak *f* i dwukrotnie znak *L*. Na tej podstawie można wyciągnąć wniosek, że w programie zastosowano nie najlepszy algorytm generowania liczb losowych. W związku z tym ekspert powinien odradzić administratorowi korzystanie z drugiego generatora haseł.

2.1.9. Słynne zdanie

Po odszyfrowaniu zdanie brzmi następująco:

software is like sex: it's better when it's free²

Jest to sentencja wypowiedziana przez Linusa Torvaldsa.

Do zakodowania frazy wykorzystano prostą metodę: każdą parę sąsiadujących ze sobą liter zamieniono miejscami. Wskazówką może być na przykład dwukropek występujący za spacją zamiast przed nią (patrz punkt 1.1.9), co nie powinno mieć miejsca w poprawnie skonstruowanym zdaniu. Na listingu 2.1.9 zamieszczono kod źródłowy programu w języku C służący do odszyfrowania komunikatów zakodowanych tą metodą. Program może także odszyfrowywać zdania przekazane jako wartość zmiennej *str*.

Listing 2.1.9. Kod źródłowy do odszyfrowania słynnego zdania wypowiedzianego przez Linusa Torvaldsa

```
#include <stdio.h>
int main()
{
    char str[]="ostfaweri sileks xe :tis'b teet rhwnei 't srfee";
    int i;
    for (i=0; str[i] !='\0'; i++) {
        printf("%c", str[++i]);
        printf("%c", str[i-1]);
    }
    printf("\n");
    return 0;
}
```

2.1.10. Tajna wiadomość

W zaszyfrowanym ciągu znaków można zauważyć równomiernie rozmieszczoną grupę *\$I\$*. W wyniku podzielenia ciągu na części, począwszy od tej grupy znaków, otrzymamy trzy ciągi równej długości. Co więcej, każdy z podciągów przypomina hasło zaszyfrowane za pomocą algorytmu MD5, podobne do haseł zapisanych w pliku */etc/shadow* w wielu systemach uniksowych. Prefiks *\$I\$* jest charakterystyczny dla

² Oprogramowanie jest jak seks: lepiej jeśli jest darmowy — *przyp. tłum.*

hasel zaszyfrowanych tą metodą. Sprawdźmy tę myśl. Wpiszemy trzy podciągi do pliku tekstowego (np. *cipher.txt*), poprzedzając każdy z nich dwukropkiem:

```
: $1$rZfJ1wx$kigQ3k69K8V5QvGUoupCu0  
: $1$xzr83KXR$n0GL2E5/iWSNIKBidzRPI1  
: $1$QeBLTtWa$5KrmfyoV5h3rB3j6RBpod0
```

Następnie plik tekstowy przetworzymy za pomocą programu *John the Ripper*. W systemach uniksowych można to zrobić za pomocą następującego polecenia:

```
#./john cipher.txt
```

Oto uzyskane wyniki:

```
Secret  
fiction  
password
```

Wszystkie powyższe słowa należą do standardowego słownika programu John the Ripper (*password.lst*).

Należy wziąć pod uwagę fakt, że program John the Ripper nie odszyfrowuje hasel w takiej kolejności, w jakiej występują w pliku tekstowym. Kolejność odszyfrowania zależy od tego, które ze słów zostanie odnalezione w słowniku jako pierwsze.

John the Ripper to program do łamania hasel firmy Solar Designer. Za pomocą programu można łamać hasła standardowe i zaszyfrowane podwójnie za pomocą algorytmów DES, MD5 i Blowfish. Możliwości programu zostały opisane w jego pliku pomocy. Informacje na jego temat można również znaleźć pod adresem <http://www.openwall.com/john>. W witrynie można także pobrać program John the Ripper dla systemów Unix, Win32 i DOS.

2.1.11. Kandydat do pracy

Dyrektor oczywiście nie zatrudni kandydata, ponieważ raczej nie będzie skłonny czekać, aż ten „haker” napisze swój program, a następnie aż program zwróci wyniki. Liczbę siedmioznakowych hasel, które można utworzyć z liter alfabetu angielskiego, takich, które zawierają co najmniej jedną wielką literę *X*, można określić bez korzystania z programów stosujących metodę siłową. Wystarczy wykonać następujące proste obliczenie arytmetyczne:

$$26^7 - 25^7 = 8\,031\,810\,176 - 6\,103\,515\,625 = 1\,928\,294\,551$$

2.1.12. Inny kandydat do pracy

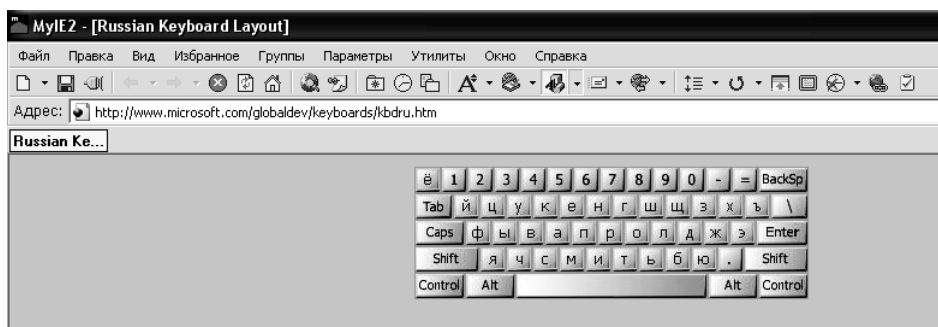
Dyrektor oczywiście nie zatrudni tego kandydata z tych samych powodów, dla których nie zatrudnił pierwszego. Liczbę możliwych hasel można określić za pomocą prostego obliczenia arytmetycznego. Gdyby wszystkie znaki w hasle miały być różne, problem

można by rozwiązać, obliczając liczbę permutacji ze wzoru $n!$, czyli w przypadku haseł składających się z dziesięciu znaków $10! = 3\,628\,800$. W hasło podanym przez dyrektora trzykrotnie występuje litera A i dwukrotnie litera h . Wykorzystanie litery A w miejscu innej litery A nie zmieni hasła. To samo dotyczy litery h . W związku z tym liczbę haseł, które można utworzyć, wykorzystując znaki z hasła podanego przez dyrektora, można obliczyć z następującego wzoru:

$$\frac{10!}{3! \cdot 2!} = 302\,400$$

2.1.13. Gil pisze do Minusa

Zdanie jest nic nieznaczącym zbiorem liter rosyjskiego alfabetu. Najprawdopodobniej Gil tak zdenerwował się na myśl o Minusie Thornvildzie i jego działalności na szkodę programowego imperium Gila, że nie zauważył, iż korzysta z rosyjskiej klawiatury. W odróżnieniu od Gila, myślenie o swoich ideologicznych (jeśli chodzi o oprogramowanie) oponentach nie pozbawiło Minusa zdolności myślenia, a zatem natychmiast spostrzegł, w jaki sposób można odszyfrować wiadomość od Gila: po prostu powiązał rosyjskie litery wiadomości z literami angielskiego alfabetu przyporządkowanymi do tych samych klawiszy na klawiaturze. Był to zatem kolejny problem z zastępowaniem liter. Tym razem nie trzeba jednak wykonywać żadnych analiz względnej częstości liter. Wystarczy jedynie znać układ rosyjskiej klawiatury (rysunek 2.1.13). Informacje na ten temat można pobrać pod adresem <http://www.microsoft.com/globaldev/reference.keyboards.aspx>. Oprócz rosyjskiego układu klawiatury w tej witrynie firmy Microsoft można znaleźć układy klawiatur praktycznie dla wszystkich języków.

Rysunek 2.1.13. Układ rosyjskiej klawiatury pobrany z witryny Microsoft

Wystarczy zastąpić rosyjskie litery z ich angielskimi odpowiednikami, aby uzyskać następujący komunikat:

We reject the claim as we consider it to be groundless.³

Jakie żądanie Gil miał na myśli, to już nie nasza sprawa.

³ Żądanie odrzucamy jako bezpodstawne. — *przyp. tłum.*

2.1.14. Minus odpowiada Gilowi

Oto odpowiedź Minusa na list Gila:

Pack my box with five dozen liquor jugs⁴.

Pomimo tego, co mówią o umiejętnościach komputerowych Gila, nie jest on zupełnie zielony w tej materii i coś niecoś wie. Zna się też trochę na kryptologii. Odkrył, że w liście Minusa zamieniono miejscami cyfry w kodach szesnastkowych liczb (w notacji dwójkowej dokonano cyklicznego przesunięcia o cztery pozycje). Na przykład kod szesnastkowy pierwszego znaku w liście Minusa to *05h*. Przetawienie cyfr miejscami tworzy kod szesnastkowy *50h*, co odpowiada kodowi litery *P*. Kod następnego symbolu to *16h*, co po odwróceniu daje *61h* i odpowiada literze *a*, itd. W rezultacie, by odczytać wiadomość od Minusa, Gil musiał jedynie poprzestawiać miejscami cyfry w szesnastkowych kodach znaków wiadomości, a następnie zajrzeć do tablicy ASCII dla strony kodowej ANSI 1251. Na listingu 2.1.14 zamieszczono kod źródłowy programu w asemblerze, który wykonuje taką konwersję. Kod źródłowy oraz skompilowane pliki można także znaleźć pod adresem: <ftp://ftp.helion.pl/przyklady/haklam.zip>, w katalogu *\Czesc2\Rozdzial1\1.14*.

Listing 2.1.14. *Cykliczne przesunięcie kodu dwójkowego o cztery pozycje*

```
CSEG segment
assume CS:CSEG, DS:CSEG, ES:CSEG, SS:CSEG
org 100h
Start:
    jmp Go
    Fraza db 'Pack my box with five dozen liquor jugs.', '$'
Go:
    lea bx, Fraza
    mov cx, 40
Hi:
    mov ah, [bx]
    push ex
    mov cl, 04
    ror ah, cl
    mov [bx], ah
    pop cx
    inc bx

    loop Hi
    mov ah, 09
    lea dx, Fraza
    int 21h
    int 20h
CSEG ends
end Start
```

⁴ Zapakuj mi pięć tuzinów flaszek alkoholu — *przyp. tłum.*

2.1.15. Sejf na łapę królika

Liczba kombinacji dla pierwszego sejfu wynosi 10^5 , czyli 100 000. Dla drugiego sejfu liczba ta wynosi 5^{10} , czyli 9 765 625. Liczba siedmioznakowych haseł dla trzeciego sejfu wynosi 7^7 , czyli 823 543. W związku z tym drugi sejf jest najbezpieczniejszy z trzech i to w nim Gil powinien przechowywać łapę królika, w czasie gdy on sam pływa w basenie.

2.1.16. Hey Hacker!

Zapiszmy kody szesnastkowe niezaszyfrowanej i zaszyfrowanej wersji frazy „Hey Hacker!”:

H	e	y		H	a	c	k	e	r	!
48h	65h	79h	20h	48h	61h	63h	6Bh	65h	72h	21h
z	g	H		K	@	Q	k	@	@	#
7Ah	67h	48h	12h	4Bh	40h	51h	6Bh	40h	40h	23h

Spróbujmy teraz uzyskać maskę XOR, tzn. wykonajmy operację XOR na kodach znaków fraz w postaci odszyfrowanej i zaszyfrowanej. Oto wynik tej operacji:

32h 02h 31h 32h 03h 21h 32h 00h 25h 32h 02h

Natychmiast rzuca się w oczy następujący schemat: maska XOR co trzeciego znaku jest taka sama (32h), natomiast maska znaku następującego za każdym z tych znaków ma wartość z zakresu 0 – 3.

W wyniku szeregu eksperymentów polegających na zastosowaniu uzyskanej maski dla zaszyfrowanej frazy (zalecam, aby Czytelnicy wykonali je samodzielnie) uzyskamy następującą frazę:

This is rubric X-Puzzle!⁵

Logikę algorytmu szyfrowania łatwo zrozumieć na podstawie kodu źródłowego programu szyfrującego napisanego w języku C, który pokazano na listingu 2.1.16. Program sekwencyjnie wykonuje operacje xor 50, or 3 oraz and 200 dla kolejnych znaków frazy:

Listing 2.1.16. Algorytm szyfrowania

```
#include <stdio.h>
int main() {
    char str[]="This is rubric X-Puzzle!";
    int i=0;
    while (str[i]!='\0') {
        printf("%c", str[i++]^50);
```

⁵ To jest rubryka X-Puzzle! — przyp. tłum.

```
        if (str[i]=='\0') break;
        printf("%c", str[i++]|3);
        if (str[i]=='\0') break;
        printf("%c", str[i++]&200) ;
        if (str[i]=='\0') break;
    }
    printf("\n") ;
    return 0;
}
```

2.1.17. Dowcipny kryptolog

Własności algorytmów użytych do szyfrowania hasła są następujące:

♦ *Base64*

Opis tego algorytmu szyfrowania można znaleźć w dokumencie RFC2045. Jedną z charakterystycznych własności jest jeden lub dwa znaki wypełniające (znaki równości) umieszczone na końcu zaszyfrowanego tekstu.

♦ *DES*

Długość haseł zaszyfrowanych za pomocą algorytmu DES w systemach uniksowych wynosi 13. Pierwsze 2 znaki to dane inicjalizacyjne (ang. *salt*).

♦ *MD5*

Hasło zaszyfrowane algorytmem MD5 w systemach uniksowych zawsze zaczyna się od prefiksu *\$1\$*. Ogólny jego format to *\$1\$salt\$hash*.

♦ *XOR*

Operacja XOR jest odwracalna (zobacz rozwiązanie problemu opisanego w punkcie 1.1.1).

Spójrzmy teraz na hasło zaszyfrowane przez dowcipnego kryptologa. Na końcu ciągu znaków są znaki równości, a zatem zgodnie z przedstawionymi wcześniej właściwościami jako ostatni zastosowano algorytm Base64. Spróbujmy odszyfrować hasło. Można to zrobić za pomocą dowolnego programu odszyfrowującego Base64 dostępnego w internecie albo za pomocą prostego programu w Perlu, którego kod źródłowy zamieszczono na listingu 2.1.17.

Listing 2.1.17. Prosty skrypt w Perlu do odszyfrowywania tekstów zaszyfrowanych za pomocą algorytmu Base64

```
#!/usr/bin/perl
use MIME::Base64;
$code="JDEkYmxhYmxhJHhFUZEhUL0h6UVBKZC9yN3Zrc0FscjE=";
print decode_base64($code);
```

Wynik operacji odszyfrowania jest następujący:

```
$1$b1ab1a$qTdHT/HzQPJd/r7vksA1r1
```

Na podstawie prefiksu *\$1\$* można stwierdzić, że przedostatnim algorytmem użytym do zaszyfrowania hasła był MD5. Uzyskany ciąg należy przekazać do programu John the Ripper, który odszyfruje tekst za pomocą metody słownikowej. Przedtem jednak zaszyfrowane hasło należy poprzedzić dwukropkiem i zapisać w pliku tekstowym:

```
:$1$b1ab1a$qTdHT/HzQPJd/r7vksA1r1
```

Program John the Ripper niemal natychmiast zwróci następujący ciąg znaków:

```
passwdpasswd
```

Jak pamiętamy, dowcipny kryptolog zastosował jeszcze maskę XOR oraz szyfrowanie DES. Jest mało prawdopodobne, aby powyższy ciąg znaków był wynikiem szyfrowania DES, a zatem spróbujmy zastosować do niego maskę XOR:

```
\x08\x18\x3C\x3E\x44\x32\x03\x52\x27\x47\x01\x06\x4D
```

Oto wynik tej operacji:

```
xyOM3Vs3T4vbM
```

Ten ciąg bardziej przypomina hasło zaszyfrowane za pomocą algorytmu DES (ponieważ ma rozmiar 13 znaków). Ponownie prześlemy je do programu John the Ripper w celu przetworzenia z wykorzystaniem metody słownikowej. Podobnie jak w przypadku algorytmu MD5, hasło należy zapisać w pliku tekstowym i poprzedzić dwukropkiem. Oto wynik działania programu John the Ripper:

```
Natasha
```

To jest właśnie oryginalne hasło zaszyfrowane przez dowcipnego kryptologa.